

РОДСТВЕНИ СИСТЕМИ И ГРАНИЦИ

Родът като понятие, идентифициращо определена част от социалната структура, във всяко едно общество приема различно съдържание в зависимост от спецификата на конкретната социална организация. При циганите родът представлява сложна система, която обхваща социални групи, обвързани помежду си чрез определени права, задължения или модели на поведение. Отнесено към традиционните структури в българската етническа територия, това понятие е приело смисъла на патрилинейна генеалогична група или структура на кръвнородствени връзки със съзнанието за общ родов произход – “един корен”, “една кръв”. Родството не се ограничава само с кръвните роднини. В системата му влизат и роднинските връзки по сватовство, кумство и побратимство¹⁹⁹. Така с термина “родство” на практика се обозначава една изключително широка мрежа от родствени институти, всеки от които е обвързан с останалите посредством специфични връзки и взаимоотношения.

Границите на родството се определят от родовата памет. Характерно за циганската общност е, че родовата памет, която фиксира хронологичните граници на родството, е ограничена до три, по-рядко до четири поколения по възходяща линия. За разлика от ограничеността във вертикален план, “в ширина” родовата памет се пази в големи подробности както за кръвното родство, така и за родството по сватовство – “ние сме роднини, сестрата на моя дядо е била втора снаха на чичото на неговата баба”²⁰⁰.

¹⁹⁹ Пешева, Р. Традиционна социално-нормативна култура. – В: Българска народна култура. С., 1981, с. 226–227.

²⁰⁰ Марушиакова, Е., В. Попов. Преходът от чергарстване към усядане (по материали на устната история на ромите в Южна Добруджа) – В: Христоматия по ромска култура. С., 2004, с. 10–11.